

Natur og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen
Att.: Ebbe E. Høy

Dato: 26. februar 2026
Sag: 25/16707
Kontakt: Claus Marcussen
Telefon: 7996 6159
Mail: teknik@vejen.dk

§21 afgørelse om at vandløbsrestaurering ved Hulkær Fiskeri ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse.

Vejen Kommunes projektgruppe har udarbejdet et vandløbsrestaureringsprojekt som omfatter fjernelse af en dambrugsspærring i Holsted Å ved Hulkær Fiskeri. Matr.nr. 56 m.fl., Sdr. Holsted By, Holsted. Drivervej 3, Hulkær, 6670 Holsted.

Projektet er en del af Vandområdeplan 2021-20217 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn, RIB-00206. Formålet med projektet er at forbedre faunapassagen ved Hulkær Fiskeri. Derudover skal der etableres gydepladser for fisk, samt ske en generel forbedring for flora og fauna. For at opfylde dette skal der etableres en faunapassage ved fjernelse af Hulkær Mølle og stemmeværket ved Hulkær fiskeri, samt etableres et nyt forløb for Holsted Å.

Afgørelse

Vejen Kommune har i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr. 4 af 03/01/2023 foretaget en screening af vandløbsrestaureringsprojektet i Holsted Å ved Hulkær Fiskeri.

Vejen Kommune har på baggrund af screeningen truffet afgørelse om, at fjernelse af møllebygningen, betonbygværker, stemmeværk, etablering af "de 4 årstider", gydestryg, spange, udvidelse og omlægning af åen, terrænregulering af damme og kanaler, oprydning af dambrugsareal som inddrages til vandløb, udgravning til aktivering af nye biløb på engarealerne ved Holsted Å, opbygning af 500 m sikringsdige omkring produktionsareal på dambrug og stensikring af brinker, må antages ikke at få væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor **ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse.**

Afgørelsen er truffet efter lovens § 21.

I afgørelsen er det især lagt vægt på:

- At projektet er en del af Statens Vandområdeplan 2021-2027 og skal bidrage til at bedre vandmiljø med fri passage for fisk og smådyr.
- At projektet ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af det nærliggende Natura-2000 område
- At effekten på områdets dyre- og planteliv vil være positiv, idet projektet medfører forbedrede leveforhold for vandløbsfauna og vandløbsflora
- At projektet er indrettet således, at vandløbsrestaureringen ikke vil påvirke afvandingen på dyrkede naboarealer
- At der ikke foreligger risiko for øget udledning af okker til vandmiljøet

- At etableringsarbejderne er forholdsvis begrænsede, idet indsatsen udelukkende omfatter nedrivning og fjernelse af den gamle vandmølle, og stemmeværket, terrænregulering ved dambrugsdamme, nyt genslynget vandløbstracé samt biløb og udlægning af gydegrus og dødt træ.
- At tilkørsel til anlægsområdet kan foregå ad eksisterende vej.

Afgørelsen vedrører det konkrete projekt. Såfremt der sker ændringer i de forhold, som er grundlag for den aktuelle screening, skal projektet indsendes til fornyet behandling hos Kommunen.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 16.02.2021 på Vejen Kommunes hjemmeside under Høringer og afgørelser.

Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven.

Projektet er omfattet af bilag 2, pkt. 10. f (Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb).

Den detaljerede screening fremgår af myndighedsscreeningsskemaet, der er vedlagt som bilag.

Projektbeskrivelse

Hovedformålet med vandløbsrestaureringen er at fjerne spærringen i Holsted Å og udligne vandspejlsfaldet, så Åen får mulighed for et finde tilbage til sit gamle vandløbsleje. Projektet strækker sig over ca. 1,6 km mellem station 9.400 m til station 10.970 m.

Hovedelementet i anlægsarbejdet er nedrivning af møllebygningen og indløbsbygværket, samt fjernelse af stemmeværk og 4 underføringer på Drivervej.

Den gamle mølledam oprenses så vandløbets hovedforløb flyttes over mod ådalens sydlige side.

Overgangen fra det oprensede, dybe forløb til tilstødende terræn laves med varierende skråningsanlæg, så det vanddækkede areal varierer dynamisk med varierende vandstande i åen.

Syd for dambruget bevares Holsted Å i sit nuværende forløb. Bundkoten i åen nedstrøms møllen og stemmeværket hæves med ca. 1 meter, så vandløbsbunden kommer op i samme kote som bundpladen i broen under Drivervej. Bundhævningen foretages punktvist ved at etablere 8 brede, lavvandede gydestryg på Strækningen langs dambruget.

Nedstrøms dambruget udlægges der nyt materiale på 11 eksisterende stryg.

For at understøtte vandløbets fortsatte dynamiske udvikling placeres træer, større træstykker, rødder og sten i vandløbet på strategiske steder, så den naturlige erosion øges.

For at forbedre forbindelsen mellem å og ådal genetableres strømningsveje gennem de vandløbsnære enge. I biløbne etableres korte gydestryg.

Der siver okker ud af den nordlige ådalsskrænt vest for Drivervej. For at modvirke udsivning af okker, etableres der en 50 meter lang HDPE-membran langs den nordlige vandløbsbrink.

Projektets karakteristika

Forurening og gener

Arbejdet udføres med gravemaskiner og andet entreprenørmateriel, der vil i anlægsperioden forekomme støj og lugt fra maskinerne. Det vurderes at generne vil være de samme som fra daglig drift med landbrugsmaskiner.

Når anlægsarbejdet er slut, vil der ikke være gener fra projektområdet.

Landskabelige forhold

Projektet medfører generelt kun mindre ændringer af landskabet. Største påvirkning vil være omkring dambruget, hvor der etableres en række brede stryg og et å-dige til sikring mod oversvømmelser. Samtidig fjernes opstuvningszonen opstrøms dambrugets nuværende stemmeværk, så åen får genskabt sine naturlige faldforhold med vekslende partier med brede, lavvandede stryg og smalle, dybe høller. Desuden genskabes en åben vandflade opstrøms Drivervej, så landskabsfortællingen om at der engang har ligget en mølle i området bibeholdes.

På positivsiden forstærker projektet dermed den særlige oplevelse af et naturligt, ureguleret vandløb i den markante erosionsdal omkring Holsted Å - og med de omkringliggende beskyttede naturarealer fastholdes landskabets oprindelighed i kontrast til de tilstødende landbrugsarealer. Til gengæld mistes væsentlige dele af de aflæselige landskabselementer knyttet til områdets arealanvendelse og kulturhistorie.

Kulturhistorie

Museet på Sønderskov har besøgt Hulkær mølle og vurderet de kulturhistoriske interesser. Det samme har Arkitektskolen Aarhus, og de konkluderer begge at:

Kulturmiljøet knyttet til Hulkær Mølle blev bedømt til at have en moderat kulturhistorisk værdi og relativt lav arkitektonisk og integritetsmæssig værdi sammenlignet med kommunens øvrige kulturmiljøer.

Som følge af projektet forsvinder væsentlige dele af de aflæselige landskabselementer knyttet til områdets arealanvendelse og kulturhistorie.

Områdets historie vil dog blive formidlet fra en formidlingsplatform med plancher og tekst i tilknytning til fundamentet af den nedrevne møllebygning, hvor de gamle turbiner er gjort synlige. Projektet medfører et tab af kulturhistoriske værdier, som virker voldsomme lokalt, men disse vurderes at have mindre vægt end projektets positive konsekvenser for habitatdirektivbeskyttede naturtyper og arter, bl.a. laks og snæbel.

Projektets Placering

Vand

Som konsekvens af projektet ophører dambruget med at indtage vand fra Holsted Å til dens produktionen af fisk. Dambruget har hidtil produceret med det krav altid at efterlade 50 % af medianminimumvandføringen i Holsted Å. Dette har betydet, at Åen i perioder har manglet en væsentlig del af sin vandføring på strækningen langs med dambruget. Efter projektets gennemførelse vil hele vandføringen igen løbe i Holsted Å.

Natur

Holsted Å og Tilløb fra Toftegård er omfattet af § 3-beskyttelse. Vandløbsstrækningerne vil blive påvirkede ifm. projektet, men der er udelukkende tale om tiltag af naturforbedrende karakter, som markant forventes at forbedre tilstanden i vandløbene på sigt.

I ådalene langs Holsted Å og Vandløb fra Toftegård ligger der en række beskyttede enge og moser, som er afhængige af fugtighedsforholdene i jordbunden. Dermed kan de potentielt blive påvirkede af de projekterede vandstandsændringer i åen. Påvirkningen vurderes dog generelt at være meget beskeden, typisk med en grundvandssænkning eller -hævning på under 10 cm, og forventes primært at ske på arealer i umiddelbar nærhed af vandløbet.

I forbindelse med anlægsarbejdets udførelse, vil enkelte områder indenfor §3-arealerne blive påvirket på følgende vis:

- Kørsel med maskine langs åen til udlægning af større træstykker, rødder og større sten.
- Udvidelse af vandløbsprofil ved stryg og pointbars med efterfølgende udspreddning af opgravet sand langs vandløbet.
- Kørsel med maskine ifm. udlægning af gydegrus og skjulesten på stryg nævnt ovenfor.

Udspreddning af opgravet sand ved strygene vil ske på de mest næringsrige områder tæt på vandløbet, og vil i omfang som svare til hvad der deponeres her under almindeligt forekommende høje vandføringer. Der må desuden ikke efterlades varige kørespor i området. Tilkørsel af sten og gydegrus med dumper må kun ske ved brug af køreplader.

Påvirkningen af de berørte områder vurderes derfor kun at være af midlertidig karakter.

Projektet forventes derfor ikke at påvirke naturtilstanden på § 3-arealerne negativt.

Generelt er negativ påvirkning i området knyttet til arealanvendelsen og ikke hydrologien.

Bygge og Beskyttelseslinjer

Følgende områder er omfattet:

- Holsted Å er på hele projektstrækningen omfattet af Åbeskyttelseslinjen
- Dele af projektområdet er omfattet af gældende skovbyggelinje

Projektet vurderes ikke at være i konflikt med bestemmelserne i hverken bygge- og beskyttelseslinjerne, da disse alle sigter mod at forhindre bebyggelse og/eller høj beplantning for at bevare landskabets visuelle integritet.

Natura- 2000 og bilag IV-arter

Fjernelse af spærringen ved Hulkær Fiskeri er i Natura 2000-handleplan 2022-2027 for område nr. 90 Sneum Å og Holsted Å angivet som en indsats, der skal gennemføres i perioden. Projektet er derfor direkte nødvendigt for gennemførelse af Natura 2000-planen, hvorfor der ikke er krav om at gennemføre en egentlige habitatvurdering af projektet i henhold til habitatbekendtgørelsen.

Projektet vil forbedre forholdene for en række vandløbstilknyttede arter som laks, lampretter og odder, samt den i Natura 2000-planen særligt prioriterede art snæbel.

Dog vil mindre vandløbsnære delområder at aske-ellesumpen opstrøms stemmeværket blive negativt påvirket af projektet, idet vandstanden her sænkes med 50-100 cm. Disse områder må desuden forventes at skifte til andre naturtyper som fx vandløb med vandplanter eller urtebræmme langs vandløb

Ændringerne af vandstandsforholdene i aske-ellesumpen er nødvendige for at sikre optimale forhold for snæbel, idet vandløbets naturlige faldforhold skal genskabes, så strækningen fremadrettet kan bruges som gyde- og opvækstområde af snæbel.

Projektet er således i tråd med Natura 2000 planens mål om at sikre naturtypernes funktion og øvrige arter på udpegningsgrundlaget.

For øvrige Bilag IV-arter ud over arter på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, kan projektet kun forventes at påvirke lokalt i nærområdet ved Hulkær Fiskeri.

Bilag IV arter

Odder (*Lutra lutra*): Ved projektets gennemførelse vil der blive skabt et forbedret fødegrundlag for odderen, og dermed et mere velegnet habitat.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*): Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. Projektet genskaber sjapvandsområder på enge, hvilket forøger arealet med potentielle levesteder.

Stor vandsalamander (Triturus cristatus): Stor vandsalamander må forventes at forekomme i området. Stor vandsalamander yngler ofte i meget små, solbeskinnede vandhuller med en rimeligt god vandkvalitet. Projektet genskaber sjapvandsområder på enge, hvilket forøger arealet med potentielle yngleområder.

Flagermus: Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger, men derimod gavnlige påvirkninger, da projektet sandsynligvis vil bidrage til forbedrede forhold for insektlivet i vandløbssystemet. Sydflagermus yngler og raster i bygninger. Nedrivning af møllebygningen kan muligvis påvirke arten negativt. Nedrivning skal derfor foretages i perioden august-september.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke påvirker Bilag IV arterne og hovedparten udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Vandløbsrenoveringen omfatter nedrivning af møllebygningen og indløbsbygværket, samt fjernelse af stemmeværk og 4 underføringer, omlægning af vandløbet, udlægning og reparation af gydestryg, etablering af biløb og udlægning af træer, rødder og kampesten, mm.

Anlægsarbejdet udføres med gravemaskiner og andet entreprenørmateriel, som vil støje, støve og lugte svarende til almindelig landbrugsdrift. Efter anlægsperioden vil der ikke længere være gener fra området. Anlægsperioden vurderes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Vejen Kommune vurderer, at vandløbsrenoveringen af Holsted Å vil bidrage positivt til sikring af gunstig bevaringsstatus for de vandløbstilknyttede arter på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, herunder den særligt prioriterede art snæbel, samt medvirke til at sikre vandområdeplanernes målsætning om God Økologisk tilstand i vandløbsvandområderne.

Klagevejledning

Afgørelsen kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen jf. LBK nr. 4 af 3. januar 2023 §§ 49 og 50.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsens offentliggørelse på Vejen Kommunes hjemmeside, **dvs. Torsdag den 26.03.2026.**

Hvis du ønsker at klage, skal dette ske via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer, jf. lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvist medhold.

Vejledning om klage regler og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside: nmkn.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

Venlig hilsen

Claus Marcussen

Geolog

Teknik & Miljø behandler og opbevarer dine personoplysninger. Det kan du læse mere om her: <https://vejen.dk/om-kommunen/oplysningspligt-teknik-miljoe>

Vedlagt.

Myndighedsscreeningsskema.

Kopi af dette brev er sendt til:

Lodsejere:

Bavnehøjvej 5	6700	Esbjerg
Bellisvej 17	5492	Vissenbjerg
Birkevej 4	7323	Give
Birkevænget 4	6670	Holsted
Drivervej 2	6670	Holsted
Drivervej 4	6650	Brørup
Esbjerg Brygge 28	6700	Esbjerg
Esbjergvej 104	6650	Brørup
Esbjergvej 108	6650	Brørup
Esbjergvej 110	6650	Brørup
Esbjergvej 116	6650	Brørup
Guldagervej 4	6670	Holsted
Guldagervej 7	6670	Holsted
Skyggedal 15	6670	Holsted
Skyggedal 7	6670	Holsted
Skyggedal 8	6670	Holsted
Skyggedal 9	6670	Holsted
Vestergade 28	6670	Holsted

Organisationer og styrelser:

- Naturstyrelsen, Gjøddinggård, Førstballevej 2, 7183 Randbøl, nst@nst.dk
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Nyropsgade 30, 1780 København V, mail@sgav.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk).
- Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, mst@mst.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk